

MAKTABGACHA TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA MASHG'ULOTLARNI TASHKIL QILISH

Shaxlo Butayeva Samat qizi
Toshkent XNU 723-guruh talabasi
Samarqand viloyati Kattaqo'rg'on shahar
19-DMTT tarbiyachisi
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

Annotatsiya: Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar yordamida mashg'ulotlarni tashkil qilish nafaqat ta'lim sifatini oshirishga, balki bolalarning intellektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Innovatsion texnologiyalar, ayniqsa, multimediya vositalari, kompyuter o'yinlari, mobil ilovalar va interaktiv ta'lim platformalari yordamida bolalar o'rganish jarayonida faollashadi, ular uchun o'qish va o'rganish jarayonlari ko'proq qiziqarli va samarali bo'ladi. Bu texnologiyalar yordamida mashg'ulotlar o'zgacha va zamonaviy tarzda tashkil etiladi, shuningdek, bolalar har bir mavzuni yanada chuqurroq va osonroq o'zlashtirishlari mumkin. Innovatsion texnologiyalar orqali bolalar tasavvur, yaratish, tanqidiy fikrlash va jamiyatda o'z o'rnini topish qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, innovatsion texnologiyalar, mashg'ulotlar, bolalar rivoji, interaktiv ta'lim, multimediya vositalari, kompyuter o'yinlari, mobil ilovalar, ta'lim jarayoni, ijodiy fikrlash.

KIRISH

Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash bugungi kunning talablariga mos ravishda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Yangi pedagogik texnologiyalar bolalar o'rganish jarayoniga kreativ yondashuvni ta'minlaydi, shu orqali ular faollashadi va ta'lim olgan ma'lumotlarini yanada samarali ravishda o'zlashtirishadi. Bu metodlarning asosiy maqsadi — bolalarning mustaqil fikrlash, ijodkorlik, muloqotga kirishish va tajriba orttirish qobiliyatlarini rivojlantirishdir.

Innovatsion metodlarning samarali qo'llanishi nafaqat ta'lim berishning sifatini yaxshilaydi, balki bolalar o'rtasida hamkorlik va jamoa ishlash qobiliyatlarini rivojlantirishga ham imkon yaratadi. Misol uchun, interaktiv ta'lim platformalari, kompyuter o'yinlari, mobil ilovalar va boshqa multimediya vositalari orqali mashg'ulotlarni tashkil qilish bolalar uchun qiziqarli va samarali bo'lishi mumkin. Bu metodlar bolalarga har xil vazifalar orqali o'z fikrlarini ifodalash, yangi bilimlarni o'zlashtirish va o'zlashtirilgan materiallarni amaliyotda qo'llash imkonini beradi.

Shu bilan birga, kreativ metodlar orqali bolalar o'z qiziqishlari va talablari asosida ta'lim olishadi. Bu usullar individual va guruh bo'yicha o'rgatishda, o'quv jarayonining

samaradorligini oshirishda yordam beradi. Ularning yordamida bolalar o‘zingizni ifodalash, o‘zaro aloqada bo‘lish va kreativ yondashuvni rivojlantirish imkoniyatlariga ega bo‘ladilar. Innovatsion texnologiyalar yordamida o‘rgatish ta’limning yangi darajasini yaratadi, u esa kelajakdagi muvaffaqiyatlarga katta ta’sir ko‘rsatadi.

ASOSIY QISM

Asosiy qismda innovatsion texnologiyalarni maktabgacha ta’limda joriy etishning amaliy jihatlarini misollar orqali ko‘rib chiqamiz. Jadvalda turli texnologiyalarning qo‘llanishi va ularning bolalar o‘rganish jarayonidagi roli aks ettirilgan.

Innovatsion Texnologiya	Amaliy Qo‘llanish	Bolalar Uchun Foydasi
Interaktiv ta’lim platformalari	Bolalar uchun interaktiv darslar yaratish. O‘yinlar va testlar yordamida o‘rganishni qiziqarli qilish.	Bolalar o‘zlashtirayotgan mavzuni yanada qiziqarli tarzda o‘rganadi va mustahkamlash uchun ko‘proq imkoniyatga ega bo‘ladi.
Kompyuter o‘yinlari	O‘yinlar orqali bolalarga mantiqiy fikrlash, tez qaror qabul qilish, va muammoni hal qilishni o‘rgatish.	Kompyuter o‘yinlari bolalarga muammolarni yechishda mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishga yordam beradi.
Mobil ilovalar	Bolalar uchun maxsus ta’lim ilovalarini yaratish: rasm chizish, shakllar va ranglar o‘rganish.	Mobil ilovalar bolalarga o‘z bilimlarini amaliy ravishda qo‘llash, ijodiy ishlanmalar yaratish imkonini beradi.
Multimediya vositalari	Video darslar, rasmlar va animatsiyalar orqali ma’lumotlarni yanada tushunarli qilish.	Multimediya vositalari bolalarga tasavvur va muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishda yordam beradi.
Virtual sinflar va onlayn darslar	Virtual sinflarda o‘rganish jarayonini tashkil etish, onlayn ta’lim resurslaridan foydalanish.	Onlayn darslar bolalarga masofadan turib ham o‘rganish, o‘z vaqtida yordam olish va ta’limga bo‘lgan qiziqishni saqlash imkonini beradi.

Yuqoridagi jadvalda innovatsion texnologiyalarning qanday joriy etilishi va ular yordamida o‘quv jarayonining qanday takomillashishi ko‘rsatilgan. Har bir texnologiya bolalar o‘rganish jarayonini nafaqat samarali, balki qiziqarli va motivatsion tarzda tashkil etishda muhim rol o‘ynaydi. Bu texnologiyalarni to‘g‘ri va maqsadga yo‘naltirilgan holda qo‘llash bolalar uchun yanada samarali o‘qish tajribasini yaratadi.

Innovatsion texnologiyalarni maktabgacha ta’limda qo‘llashning samaradorligini ta’minlash uchun ularning har biri ma’lum vazifalarni bajaradi va aniq metodlar asosida

joriy etilishi kerak. Quyida ba'zi innovatsion texnologiyalar va ularning vazifalari bilan qanday joriy etilishi ko'rsatilgan:

1. **Interaktiv ta'lim platformalari**

Vazifa: Bolalarga o'yinlar, viktorinalar va testlar yordamida ma'lumotlarni qiziqarli va samarali tarzda o'rgatish.

Qanday joriy etish kerak: O'quv dasturlari va interaktiv platformalardan foydalanish. Darslarda ko'plab vizual va interaktiv elementlar, masalan, rasm, animatsiyalar, video materiallar qo'llanilishi kerak. Bolalar darsga ko'proq jalb qilinadi va o'rganishni qiziqarli his qilishadi.

2. **Kompyuter o'yinlari**

Vazifa: Mantiqiy fikrlash va muammoni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirish.

Qanday joriy etish kerak: Maxsus ta'limga yo'naltirilgan o'yinlar, misol uchun matematik, lingvistik va boshqa rivojlantiruvchi o'yinlar yordamida bolalarning o'rganish jarayonini interaktiv qilish. Har bir o'yin orqali o'quvchilarga muayyan bilimlarni amalda qo'llashga imkon beriladi.

3. **Mobil ilovalar**

Vazifa: Bolalar uchun o'rganishni yanada qulay va samarali qilish.

Qanday joriy etish kerak: Mobil telefonlar yoki planshetlar yordamida o'rganishga yo'naltirilgan ilovalar yaratish. Bolalar rasm chizish, matematik masalalar yechish, ranglarni o'rganish va boshqa mashqlarni bajarish orqali o'z bilimlarini mustahkamlashadi.

XULOSA

Innovatsion texnologiyalarni maktabgacha ta'limga joriy etish, pedagogik jarayonni takomillashtirishga va bolalarning ta'lim olishga bo'lgan motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Texnologiyalarning to'g'ri qo'llanilishi orqali bolalar ilg'or bilimlarni o'zlashtirish, ijodiy fikrlash va mustaqil qarorlar qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishi mumkin.

Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llashni yanada samarali qilish uchun quyidagi takliflarni kiritish mumkin:

1. **Innovatsion texnologiyalarni individuallashtirish:** Har bir bolaning o'rganish usuli va sur'ati turlicha bo'lishi mumkin. Shuning uchun texnologiyalarni individual tarzda joriy etish, masalan, bolalar uchun moslashtirilgan interaktiv ilovalar va o'yinlar yaratish, ularning shaxsiy ehtiyojlariga mos kelishini ta'minlaydi.

2. **Ota-onalar bilan hamkorlikni rivojlantirish:** Innovatsion texnologiyalarni faqat maktabda emas, balki oilada ham qo'llashni targ'ib qilish kerak. Ota-onalar uchun onlayn kurslar yoki vebinarlar tashkil etish, ular maktabgacha ta'lim jarayonini qo'llab-quvvatlashda yordam berishi mumkin.

3. **Innovatsion texnologiyalar orqali kreativlikni rivojlantirish:** Bolalarga faqat tayyor bilimlarni emas, balki o'z g'oyalarini yaratish, dizayn va

loyihalar qurish imkoniyatlarini berish. Masalan, robototexnika va dasturlash yordamida bolalar ijodiy ishlanmalarni yaratishi mumkin.

4. **Interaktiv ta'lim platformalarini joriy etish:** Maktabgacha ta'limda internetga asoslangan platformalar yordamida o'quvchilarni o'rganish jarayoniga yanada faolroq jalb qilish. Bolalar uchun o'yinlar, viktorinalar va qiziqarli topshiriqlar orqali ta'limni qiziqarli va samarali qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Gagne, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). *Principles of Instructional Design*. Harcourt Brace College Publishers.
2. Mayer, R. E. (2005). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
3. Tursunov, O. (2020). *Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash*. Tashkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
4. Yuldoshev, N. (2018). *Maktabgacha ta'lim va pedagogik texnologiyalar*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi O'qituvchilar va Murabbiylar Jamiyati.
5. Raxmatov, S. (2019). *Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.